

Til:
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

Oslo, 20.09.2012
Ref: 1051/3900/AH/ph

Høringsuttalelse til forslag til endringer i barneloven – tilsyn under samvær.

Vi viser til høringsbrev av 20.06.2012 og høringsnotat "Forslag til endringer i barneloven – samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson m.m."

Norsk Psykologforening har følgende merknader.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet foreslår en tilføyelse i loven om at hovedformålene med tilsyn skal være henholdsvis "beskyttelse" og "støtte", og at dette blir bestemmende for to former for nivåinndelt tilsyn:

- Beskyttet tilsyn der forelder og barn overvåkes under hele samværet, inntil 16 timer årlig
- Støttet tilsyn, der det er forsvarlig med mer fleksible løsninger.

Departementet begrunner forslaget blant annet med egne utredninger som konkluderer med at barneperspektivet står for svakt i saker med tilsynssamvær og at det er behov for å beskytte barn bedre.

Departementet foretar også en grundig drøfting av barnets beste ift. hvilke vurderinger som bør gjøres før man eventuelt gir adgang til samvær under tilsyn. Denne drøftingen synes å gå i retning av et ønske om å stramme inn praksis. Blant annet påpeker departementet at det synes som det i en del saker blir pålagt tilsyn under samvær der samvær burde vært nektet helt.

Psykologforeningen støtter departementets intensjon om å sikre barn bedre beskyttelse. Når man foreslår å dele formålet for samvær inn i to så tydelige kategorier som "beskyttelse" og "støtte" reiser imidlertid spørsmålet seg; når det gjelder beskyttet samvær, under hvilke forhold er faren for barnet så stort at det er behov for kontinuerlig tilsyn samtidig som man vurderer samværet å være til barnets beste?

Dette spørsmålet må sees i sammenheng med NOU 2012:5 "Bedre beskyttelse av barns utvikling", som har vært ute på høring fram til 15. september. Her foreslår Raundalen-utvalget at en forutsetning for samvær er at det er utviklingsfremmende for barnet og at foreldre eventuelt må tilbys hjelp til å sikre dette.

Nå er behandlingen av NOU 2012:5 ikke ferdigstilt, men det synes prematurt av departementet å foreta endringer i barneloven i forhold til samværsspørsmål før man vet om de overordnede prinsippene foreslått i NOU 2012:5 blir vedtatt. Om

prinsippet om utviklingsfremmende tilknytning skulle ligge til grunn for vurderinger av samvær vil det måtte utredes nærmere om beskyttet tilsyn i det hele tatt er forenelig med dette prinsippet. Formålet med "støttet tilsyn" slik det fremstår i departementets forslag synes nettopp å være i tråd med prinsippet om utviklingsfremmende samvær. Her skriver departementet at hovedformålet med tilsyn skal være støtte og veiledning til barnet og/eller samværsforelder i forbindelse med samvær. Hele hensikten med samvær må være at barnet skal tilbake til foreldre eller inn en fastlagt samværsordning hvor barnet deler tiden sin mellom foreldre. Man skal lette tilbakeføringen ved å opprettholde kontakt. Det må her også være en forutsetning at kontakten er av en slik kvalitet at den øker sannsynligheten for at barn og foreldre kan være sammen uten tilsyn. Raundalen-utvalget skriver at samvær må knyttes opp til situasjoner med høyt "omsorgspotensial" hvor man har muligheten til å fremme godt samspill som øker muligheten for tilbakeføring. Dette synes å være i tråd med intensjonene i "støttet tilsyn", men det er vanskelig å se hvordan man skal være i stand til å få til slikt samvær i de sakene som fordrer "beskyttet tilsyn".

Psykologforeningen anbefaler at departementet avventer de foreslåtte endringene til man ser konsekvensene av NOU 2012:5, og justerer forslagene i henhold til dette.

Departementet bruker flere steder ordet "psykiatri" for å beskrive situasjoner som er aktuelle for beskyttet tilsyn. Blant annet beskriver departementet beskyttet tilsyn som aktuelt i familier *"der det er problematisk knyttet til vold, rus, psykiatri (inkludert personlighetsavvik), men kan også være aktuelt i saker med spesielt høyt konfliktnivå"*

Det er uklart hva departementet mener med "psykiatri". Psykiatri er betegnelsen på en medisinsk spesialitet og betegnelsen som sådan sier ingenting om hvilke lidelser man her snakker om. Om departementet her mener alvorlige psykiske lidelser som på en eller annen måte forringer foreldrenes omsorgsevne bør det spesifiseres. Å bruke psykiske lidelser som sådan blir imidlertid for generelt. Tall fra folkehelseinstituttet indikerer at halvparten av Norges befolkning får en psykisk lidelse i løpet av livet. Psykologforeningen antar at det ikke er alle disse departementet sikter til. Mange foreldre med for eksempel lettere psykiske lidelser vil være godt i stand til å ivareta sine barn uten at de noen gang får bistand. Andre lidelser vil kunne medvirke til å forringe omsorgskompetansen, men det er heller ikke her et en til én forhold mellom lidelse og omsorgskompetanse. Med andre ord er det nødvendig at departementet klargjør hvilke psykiske lidelser man snakker om når man snakker om "psykiatri" som en forutsetning for "beskyttet tilsyn".

Med vennlig hilsen

Tor Levin Hofgaard
President
Norsk Psykologforening